

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-978

31.10.2024

If Skadeforsikring NUF

Bilansvar

Sammenstøt i forbindelse med trafikkregulering – feltskifte – bal. § 8.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers bil og motpartens lastebil på en tofeltsvei i forbindelse med trafikkregulering og veiarbeid. Det var utplassert skilt og trafikklys, og kjøretøy måtte legge seg ut i venstre (motgående kjørefelt) for å passere veiarbeidet på stedet. Klager stanset bilen for rødt lys. Da lyset ble grønt, skiftet klager felt fra høyre til venstre, og ble påkjørt bakfra av motpartens lastebil som hadde byttet felt før klager. Foretaket løste saken med skylddeling. Ansvarsfordeling var begrunnet i at klager ikke hadde overholdt vikeplikten ved feltskifte etter trafikkreglene § 7, og at motparten ikke hadde overholdt vikeplikt/lysreguleringen på stedet. Klager anførte at motparten måtte ilegges fullt ansvar, idet motparten hadde skiftet felt før det var påbudt, og at lastebilføreren uansett hadde kjørt så graverende at ansvar måtte pålegges hans kjøretøy. Nemnda kom til at graden av uaktsomhet hos motparten var så mye større enn hos klager at hele ansvaret for sammenstøtet måtte ilegges motparten.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsfordeling etter sammenstøt mellom klager og motpartens kjøretøy.

Klagers privatbil og motpartens lastebil støtte sammen i forbindelse med trafikkregulering av veiarbeid den 17.10.23.

Veistrekningen var en ordinær tofeltsvei, med ett kjørefelt i hver retning. Sørgående kjørefelt var stengt. Det var utplassert skilt og trafikklys, og bilister måtte legge seg ut i venstre (motgående kjørefelt) for å passere veiarbeidet på stedet. Klager stanset bilen for rødt lys. Da lyset ble grønt, skiftet klager felt fra høyre til venstre, og ble påkjørt bak av motpartens lastebil som hadde byttet felt før klager.

Partene fylte ut felles skademelding hvor klager krysset av i pkt. 12 nr. 2 for "Satte kjøretøyet i bevegelse" mens motpart krysset ut "Fulgte ikke varsel om vikeplikt eller rødt lys" i pkt. 12 nr. 17. På figuren i pkt. 10 hadde klager satt et kryss på venstre bakside/bakdør, og i pkt. 11 hadde klager oppgitt synlig skade på "venstre bakskjerm" og "venstre bakhjul".

På felles skademelding var det tegnet en skisse som viste kjøretøyenes plassering forut for sammenstøtet. Denne viste at klagers bil svingte fra høyre kjørebane og over i motsatt felt, der lastebilen kom kjørende. I skissen var det også påskrevet "Grønt lys" og "Lastebil ikke sett lysregulering".

Fra klagers forklaring (kjøretøy A) datert 17.10.23 hitsettes:

Kjører S ... mot syd. Kommer til lysregulert veiarbeid, stopper for rødt lys. Står alene og venter. Får grønt lys og kjører umiddelbart. Kjøretøy B kommer bakfra i fart, og kjører inn i min bil når jeg passerer trafikklyset. Sjåfører B har ikke forståelig språk til kommunikasjon. Vi kjører 250 m frem til parkeringsplass ved H ... Jeg ringer til min sønn ... som skriver skademeldingen.

Foretakene løste saken med å fordele ansvaret likt mellom partene begrunnet i at klager ikke hadde overholdt vikeplikten ved feltskifte etter trafikkreglene § 7, og at motparten ikke hadde overholdt vikeplikt/lysreguleringen på stedet.

Klager var uenig i avgjørelsen og meldte saken inn til Finansklagenemnda 6.5.24.

Klager anfører at motparten må ilegges fullt ansvar for sammenstøtet. Klager anfører prinsipalt at det ikke er tale om feltskifte, idet påbudt kjøremønster skifter fra høyre til venstre kjørefelt fra det sted der dette er skiltet. Motparten har skiftet felt før dette er påbudt, og dermed også før det er lovlig å foreta feltskifte.

Klager anfører subsidiært at han har opptrådt i samsvar med forventningene man kan ha i situasjonen, og at skylden utvist fra motpart er så graverende at ansvar må ligge på fører av denne lastebilen. Lastebilføreren har erkjent å ha brutt vikeplikten/varsel om rødt lys, og denne erkjennelsen er tilstrekkelig for å pålegge motparten fullt ansvar for kollisjonen.

Forsikringsforetaket anfører at ansvaret må deles. Felles undertegnet skademelding viser at klager starter fra stillstand og skifter felt for å fortsette kjøringen. Foretaket legger til grunn at det kjøretøy som setter seg i bevegelse fra stillstand skal holde tilbake for annen trafikk. Det er ikke detaljregulert i trafikkreglene, men prinsippet i vegtrafikkloven § 3 mener foretaket gjelder her. Trafikkreglenes § 8 sier at den som vil skifte kjørefelt har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i eller som må krysses. Motpart erkjenner å ikke overholde vikeplikten ut fra avkryssing i felles skademelding. Etter bilansvarsloven § 8 c mener foretaket da at begge parter har brutt en trafikkregel, og at en skyldfordeling etter bal. § 8 annet ledd blir korrekt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvarsfordeling er i tråd med bal. § 8.

Utgangspunktet i bal. § 8 første ledd er at hver part bærer sin egen skade, med mindre skaden skyldes uaktsomhet fra den andre parten (a), teknisk svikt ved motpartens kjøretøy (b) eller at motpartens kjøretøy ikke ble kjørt i henhold til trafikkreglene (c). Er det slike forhold på begge sider, skal ansvaret deles, jf. bal. § 8 andre ledd.

Veitrafikkloven (vgtrl) § 3 er grunnregelen for aktsom fremferd i trafikken. Vegtrafikkloven er hjemmelsloven for forskrift om gående og kjørende trafikk (trafikkreglene), hvor innholdet i § 3 er ytterligere presisert og konkretisert. Trafikkreglene § 8 nr. 1 angir:

Kjørende som vil skifte kjørefelt, har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i eller som først må krysses.

Partene har signert felles skademelding. Partene er etter det nemnda forstår enige om at klager stanset ved et midlertidig utplassert trafikklys pga. veiarbeid i høyre veibane. Da lyset ble grønt, skiftet klager felt fra høyre til venstre, og ble påkjørt bakfra av motparten som kom kjørende i venstre felt. Motparten har ikke forklart hvorfor han ikke stoppet bak klager, men skiftet til venstre kjørefelt uten å stoppe.

Utgangspunktet i trafikkreglene § 8 nr. 1 om at "Kjørende som vil skifte kjørefelt, har vikeplikt for kjørende som befinner seg i det felt det skal kjøres inn i" gjelder også om skifte av kjørefelt skjer i forbindelse med endret kjøremønster regulert med trafikklys under veiarbeid. I mangel av annen regulering legger nemnda derfor til grunn at klager hadde vikeplikt ved oppstart etter overgang til grønt lys og skifte av kjørefelt. Dette gir ansvarsgrunnlag for klager etter bal. § 8 første ledd bokstav c.

På den annen side har motparten erkjent å ha brutt vikeplikten/varsel om rødt lys. Det foreligger derfor også ansvarsgrunnlag for motparten. Utgangspunktet etter bal. § 8 annet ledd er da at ansvaret skal deles. Det er uforståelig for nemnda hvorfor motparten ikke stoppet og la seg bak klager i påvente av grønt lys, men istedenfor skiftet veibane før påbudt endring av kjøremønster. En slik adferd fremstår som overraskende for bilister som venter på grønt lys og innebærer en stor risiko for sammenstøt. Nemnda mener derfor graden av uaktsomhet hos motparten i denne saken er så meget større enn hos klager at hele ansvaret for sammenstøtet må legges hos motparten. Foretakets erkjennelse av ansvar for klager blir derfor gal.

Denne saken gjelder forholdet mellom klager og klagers foretak, og nemnda kan derfor ikke ta stilling til ansvaret under motpartens trafikksikring.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).